

Dato: 09.12.2022

Tema: En Islamsk Verdi: Adab
(«anstendighet»)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ
تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
اسْتَحْيُوا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ

Mine kjære brødre!

I verset jeg har lest beordrer Allah slik:
«Ikke gå omkring på jorden i arroganse. Du kan verken rive i stykker jorden eller måle deg mot fjellenes høyde.»¹
og i hadithen jeg har lest sier Profeten (fvmh.) slik: «Vis sann forlegenhet overfor Allah.»²

Anstendighet har blitt beskrevet som «en evne som en person oppnår gjennom opplæring eller en vane som beskytter personen mot ydmykende situasjoner.» Hayâ («forlegenhet»), som har en nær betydning med adab («anstendighet»); har blitt beskrevet som «en plagsom tilstand der en person rødmer for å ha gjort en dårlig gjerning eller forlatt en god gjerning.» Derfor er adab og hayâ to moralske dyder som utfyller hverandre.

Adab og hayâ er å ha viljen til å leve et verdig og ærefullt liv. Adab og hayâ vil si at man kjenner sin plass overfor sin Herre. En troendes ord og handlinger får verdi med adab. Tawbah (=omvendelse) gjort med adab er aksetabelt. Hvis bønner og tilbedelse utføres med adab, reiser de seg til Allah og forherliger sin eier.

Mine ærede brødre!

Hos en person som har adab og hayâ kan det bare finnes godhet og skjønnhet. Fra det 'muslimske sinnet' som har gjort adab til et livsprinsipp kan det bare dukke opp nyttige tanker.

En tunge som snakker med adab holder seg unna tomme ord som ikke angår seg selv, og fra samtaler som ikke passer en troende, slik som sladder, løgn og baktalelse.

Øyet som ser med adab og hayâ kan ikke se andres feil og mangler, fordi den er opptatt med å søke etter sin egen feil. «Si til de troende menn at de må holde sine blikk senket»³ Øyet som går gjennom dette verset kan ikke krenke privatlivets grenser. Øret som har et slør av adab og hayâ er lukket for hvert ord som vår Herre ikke er fornøyd med. Hjertet som har kjent på smaken av adab og hayâ, blir befridd fra bindingen til egoistiske følelser som nag, misunnelse, arroganse og hat.

Mine kjære brødre!

Dessverre, i dagens verden, legger vi ikke nok vekt på adab og hayâ. Adab og hayâ er allikevel moralske oppførsler som er rosverdige også i dag, slik det var i fortiden. I dag, hvis vi lever et liv fullt av adab og hayâ, kan vi ha muligheten til å være et godt eksempel for andre mennesker. Å si uanstendige ord og begå umoralsk oppførsel åpenlyst betyr at en person skader sin egen verdighet.

Mine kjære brødre!

Det er beklagelig å uttrykke at i stedet for å oppnå opphøyelse med adab og hayâ, svekker folk kjærlighetens og respektens bånd mellom seg med sin uanstendige oppførsel. Det å innta en holdning i tråd med adab til haram, er et tegn på skjønneten i vår Islam, i dag som i går. La oss ikke glemme det; Jo bedre vi klamrer oss til Islam, jo mer vil vår verdi øke i øynene til både mennesker og Allah. Å ignorere adab og hayâ i vår oppførsel vil faktisk føre til at vi devaluerer oss selv i nærvær av Allah og mennesker.

Jeg avslutter min khutba med følgende aforisme om anstendighet;

Adab er en krone fra Nur'ul-Huda («Veiledningens lys»)

Ta på deg den kronen; vær trygg for alle problemer.

[1] Isra, 17/ 37.

[2] Tirmizi, Kiyamet, 25.

[3] Nur, 24/ 30,31.